

[Terug naar de website](#)

Bron-URL: <http://www.mo.be/opinie/turkse-en-koerdische-diaspora-zouden-geweld-moeten-veroordelen>

Zoeken

Zoeken

Turkse en Koerdische diaspora zouden geweld moeten veroordelen

9 november 2011 (OPINIE) — Naar aanleiding van het oploeiende geweld van de PKK in Turkije waren er vorige week spanningen tussen de Koerdische en Turkse gemeenschappen in Antwerpen. Een Turks cultureel centrum werd bekogeld met molotovcocktails en de ramen van een Koerdisch cultureel centrum werden met stenen bekogeld. Enkele dagen later zijn een groep Koerdische jongeren het gemeentehuis van Antwerpen binnengedrongen om een petitie af te geven, waarin ze opriepen tot de 'bevrijding van Koerdistan' van de 'Turkse dictatuur'.

PKK-voorzitters met een afbeelding van Öcalan op een congres in Ankara. Volgens Hilmi Kaçar wordt Öcalan niet langer uitgedragen als een politieke leider maar gepredikt als de Koerdische 'übermensch'. © Associated Press / Source: AP

Deze laatste actie is enigszins verheugend omdat ze aantoont dat de 'allochtone' jongeren zich weldegelijk kunnen engageren voor politiek activisme. Maar het schoentje wringt daar waar ze dit politiek activisme uitsluitend in relatie tot Turkije aan de dag stellen. Het Koerdische Instituut en de meeste Turkse zelforganisaties, die zich profileren als de spreekbuis van hun gemeenschappen, praten en mobiliseren altijd over wat er zich in het moederland afspeelt. Men activeert bewust de sterke emoties die de Koerdische kwestie opwekt bij de Turkse en Koerdische Vlamingen die etnische en culturele banden hebben met Turkije.

Vlaamse problemen

Opmerkelijk is dat hetzelfde politieke engagement niet wordt ingezet om bijvoorbeeld de sociale en politieke problemen in Vlaanderen aan de kaak te stellen. Men dringt het stadhuis van Antwerpen niet binnen met een petitie over de structurele ongelijkheid in het onderwijs, die generaties Turkse en Koerdische Vlamingen ondergeschoold op de arbeidsmarkt dumpt. Tegen de segregatie naar etnische herkomst en sociaal milieu binnen het onderwijs in Vlaanderen wordt niet gemobiliseerd. Problemen in het onderwijs, ultieme bouwsteen voor de toekomst van onze samenleving, blijken geen issue voor politieke activisme van de Koerdische en Turkse verenigingen.

Ze zijn ook moeilijk te vinden voor een politieke strijd tegen de armoede en werkloosheid, die onder meer door uitsluiting en segregatie op de arbeidsmarkt, hallucinante hoogtes aannemen in de Turkse en Koerdische gemeenschap. De laconieke houding van deze zelforganisaties zal ook te maken hebben met het feit dat ze anders hun overheidssubsidies kunnen verliezen.

Geweld veroordelen

Wanneer we de emotie van het moment overstijgen, kunnen we ook adequate antwoorden formuleren. Het is vanzelfsprekend dat de wrijvingen tussen Koerden en Turken in Vlaanderen, niets zal bijdragen aan de oplossing van het Koerdische probleem in Turkije. Het is een probleem dat in de eerste plaats de politieke en sociale actoren in Turkije zelf kunnen oplossen. De Turkse en Koerdische diaspora kan zeker een steentje bijdragen door het vredesproces kritisch op de voet te volgen.

Aangezien een vrede pas mogelijk is wanneer de wapens zwijgen, is het dan ook aangewezen voor de diaspora om het gebruik van het geweld zowel door de PKK als van het leger te veroordelen en op te roepen tot een staakt-het-vuren. Tot nog toe zie ik veel Turken die op het leger en op de fouten van de AKP in dit dossier zwaar kritiek leveren. Omgekeerd worden de Koerdische intellectuele en politici die het geweld van de PKK publiekelijk afkeuren en voor een politieke oplossing ijveren, onder druk gezet en met de dood bedreigd.

Kemal Burkey, de Koerdische intellectueel en dichter die na 30 jaar Zweden recent naar Turkije is teruggekeerd, is een belangrijke onafhankelijk stem die momenteel buiten Turkije niet veel wordt gehoord. In zijn woorden behoort hij noch tot de PKK noch tot de AKP. Hij had een grote impact op de Koerdische politieke strijd in de jaren 1960 en '70, nog voor de PKK van Öcalan was ontstaan. Bij zijn aankomst in Turkije werd hij door de PKK-getrouwen beschimpt als 'verrader'. Dit terwijl Kemal Burkey, in een periode die veel erger was dan nu het geval is, als voorzitter van de Socialistische Partij van Koerdistan in 1978 de gemeenteraadsverkiezingen in Diyarbakir en in 1979 in Kars heeft gewonnen. De realiteit is altijd iets complexer en de PKK duldt duidelijk geen kritische Koerdische stemmen die de gewapende strijd vandaag in vraag durven stellen.

Nieuwe religieuze ideologie

Uit recente berichten blijkt dat de PKK zijn Marxistisch-Stalinistische leer probeert om te buigen in een religieuze catechismus van mazdeïsme van de profeet Zarathustra. Het wordt nu pas duidelijk waarom tijdens de betogingen van de PKK en BDP in de regio posters werden gedragen met 'profeet Apo'. Öcalan wordt niet langer uitgedragen als een politieke leider maar gepredikt als de Koerdische 'übermensch', de zelfverklaarde profeet van de Koerden. Het toevoegen van deze religieuze dimensie wijst er op dat de PKK uit nationalistische sentimenten, een nieuwe religieuze ideologie aan het uitvinden is.

Het gaat ver terug in het verleden om een nieuwe identiteit te reconstrueren. Dit om het merendeel islamitische Koerden in een alternatieve en nationalistische religie te verenigen. Daarmee wordt enerzijds geprobeerd de banden met de islamitische bevolkingsgroepen (bijvoorbeeld de Turken) in de regio te verbreken en anderzijds religieuze banden aan te halen met onder meer de christelijke bevolkingsgroepen. De totalitaire Stalinistische leer van de PKK draait zo uit in een ultra-nationalisme, die steeds meer openlijk flirt met het racisme.

Clichés bevestigt

Maar jammer genoeg wordt in de berichtgeving in de media over de Koerdische kwestie in Turkije nog steeds gedacht en geschreven in termen van de situatie van de jaren 1990. Dit alsof alles sindsdien onveranderd blijft aanhouden. De emoties over de Koerdische kwestie worden – bewust of onbewust – geactiveerd en de vooroordelen en clichés over Turkije bevestigd. Deze selectieve waarneming was onder meer ook het geval in het recente opiniestuk Turkije oogst wat het gezaaid heeft van Ludo De Brabander op MO.be. Zijn beschrijving van het probleem kenmerkt in het algemeen de manier waarop men in het Westen lang over de niet-westerse conflicten berichtte.

Mensenrechten en democratie waren zo twee tovertermen waarmee niet-westerse landen stevast werden gecategoriseerd en in internationale relaties geïnstrumentaliseerd om ze in de hoek te drummen. Deze eurocentrische visie was gebaseerd op de overtuiging dat democratie en mensenrechten uitvindingen waren van de Westerse beschaving en dat de wereld buiten Europa dit peil van democratie niet wist te bereiken.

Opmerkelijk werd in deze visie geen verband gelegd met de ongelijke mechanismen in wereldhandel, die ervoor zorgde dat de landen buiten het welvarende en machtige westen zich moeilijk wisten te onttrekken aan armoede en politieke chaos. De Brabander bouwt zijn stuk op deze eurocentrische visie en selecteert op grond daarvan een aantal feiten en cijfers van de mensenrechtenorganisaties. Maar deze benadering laat heel veel aspecten van de complexe realiteit onderbelicht. Maar bovenal wordt het geweld van de PKK geromantiseerd en gelegitimeerd.

Na dertig jaar bloedige conflicten die aan meer dan 40.000 mensen het leven kostten, is het hoog tijd dat het Koerdische probleem politiek wordt opgelost. Het heeft geen zin om de fouten in het verleden steeds op te rakelen en te zoeken naar schuldigen en slachtoffers. Behalve de elitaire 'witte Turken' heeft bijna elke familie in Turkije een familielid verloren in dit conflict. Iedereen is persoonlijk geraakt. Wie oprecht vrede wil, moet nu resoluut een ethische standpunt innemen tegen het gebruik van geweld. Er is genoeg bloed vergoten, legitimeren of goed praten van nog meer bloedvergieten is vandaag uiterst immoreel, onethisch en verwerpelijk.

Hilmi Kaçar is wetenschappelijk medewerker aan de Universiteit Gent en het Centrum voor Turkse Studies UGent

Politiek Oorlog en vrede Europa Midden-Oosten Turkije

Auteur: Hilmi Kaçar Printervriendelijke versie

2

Tweeter

38

Delen